Fraud Prevention Month – inicjatywa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Miesiąc Przeciwdziałania Oszustwom (*Fraud Prevention Month*) jest coroczną inicjatywą edukacyjną organów ochrony konsumentów zrzeszonych w Międzynarodowej Sieci Ochrony Konsumentów (ICPEN), której aktywnym członkiem jest Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Każdy z uczestników tej inicjatywy wybiera temat przewodni działań edukacyjnych i organizuje trwającą miesiąc akcję informacyjną.

Odbywająca się w marcu bieżącego roku kampania informacyjna UOKiK jest poświęcona prawnym, ekonomicznym i społecznym aspektom niechcianej korespondencji. Jest to jeden z poważniejszych problemów, z którym spotykają się polscy konsumenci. W ocenie UOKiK większość trudności wiąże się z brakiem wystarczających informacji o skutkach zjawiska oraz środkach technicznych i prawnych, które mogą podjąć słabsi uczestnicy rynku, aby skuteczne bronić się przed negatywnymi następstwami spamu. Skalę tego problemu obrazują statystyki prezentujące ilość wysłanych wiadomości kwalifikowanych jako spam. Z raportu Ferris Research opublikowanego w ubiegłym roku przez dziennik New York Times wynika, że ponad 60 proc. wysyłanych wiadomości (ogółem dziennie wysyłanych jest na świcie około 80 mld e-maili) stanowi niechciana korespondencja. Z wyliczeń spółki F-Secure wynika natomiast, że na spam odpowiada dziennie średnio 400 tysięcy internautów.

Ilość spamu systematycznie rośnie i jest ściśle powiązana z atakami zarówno na komputery, jak i serwery w celu ich przejęcia i stworzenia sieci komputerów, które wysyłają spam bez wiedzy swoich właścicieli (problem zombie). Co ciekawe, dostępne statystyki zgłaszanego spam zupełnie nie oddają skali problemu: z raportu CERT Polska z 2004 r. wynika, że spośród 1222 zgłoszonych incydentów tylko 130 stanowiło czysty spam. W 2005 r. zgłoszono ponad 2500 zdarzeń, związanych z naruszeniem bezpieczeństwa w sieci. Zdecydowaną większość z nich stanowiły próby pozyskania informacji znajdujących się na odległych komputerach poprzez skanowanie niebezpiecznych portów. Należy jednak pamiętać, że wszelkie statystyki opierają się na przypadkach zgłoszonych. Polskie statystyki mogą w związku z tym wskazywać, iż problem spam w Polsce nie istnieje. Nic bardziej błędnego. Polskie statystyki nie wydają się być reprezentatywne.

Dlatego zamysłem projektu jest poprawa poziomu ochrony słabszych uczestników rynku w Polsce przez zwiększenie świadomości nie tylko konsumentów, ale także pracowników administracji, organów ścigania oraz przedsiębiorców funkcjonujących na rynku usług internetowych. Marcowe projekty UOKiK są skierowane do różnych kategorii podmiotów.

7 marca 2006 r. w siedzibie UOKiK odbyło się **spotkanie zorganizowane przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Polską Izbę Informatyki i Telekomunikacji w sprawie przeciwdziałania problemowi spamu**. W spotkaniu udział wzięli czołowi operatorzy telekomunikacyjni i dostawcy usług internetowych. Celem spotkania była wymiana doświadczeń oraz próba określenia płaszczyzn współpracy przedsiębiorców branży internetowej oraz różnych możliwości przeciwdziałaniu spamowi. Przedstawiciele UOKiK przedstawili prezentacje dotyczące

samoregulacji oraz związane z nią korzyści. Zdefiniowano ponadto pięć filarów, na których mogłaby oprzeć się budowa takiej regulacji:

1. określenie definicji spamu, wprowadzenie pewnych zmian w zakresie umów stosowanych z użytkownikami końcowymi,

2. wprowadzenie rozwiązań technicznych ograniczających ilość niechcianego ruchu w sieci,

3. zacieśnienie współpracy pomiędzy operatorami w ramach działających punktów *abuse,*

4. usprawnienie współpracy z organami ścigania i administracji,

5. zaangażowanie się operatorów w działania edukacyjno-informacyjne.

14 marca odbyła się **konferencja naukowa poświęcona tematyce bezpieczeństwa w sieci, w szczególności problemowi spamu**. Projekt ten organizowany był wspólnie z Naukową i Akademicką Siecią Komputerową (NASK). Konferencja została zorganizowana w formie trzech bloków tematycznych poświęconych krajowym i międzynarodowym inicjatywom w zakresie przeciwdziałania spamu, aspektom prawnym niechcianej korespondencji oraz roli Computer Emergency Response Team (CERT) i międzynarodowej współpracy międzyoperatorskiej w zakresie zwalczania spamu.

Natomiast 23 marca w siedzibie UOKiK odbędą się **warsztaty szkoleniowe zorganizowane przez ekspertów NASK dla prokuratorów** na temat metod ścigania przestępców internetowych, powiązań technicznych i organizacyjnych w podziemiu gospodarczym, metod zbierania materiału dowodowego (w tym identyfikacji sprawców) i ustalania relacji między różnymi rodzajami przestępstw sieciowych. W warsztatach weźmie również udział Patricia Poss z amerykańskiej Federalnej Komisji Handlu, która przedstawi sposoby walki z problemem spamu przez FKH. Ponadto będzie miała miejsce prezentacja na temat możliwych form współpracy między organami ścigania a dostawcami usług internetowych.

W marcu, w serwisie internetowym UOKiK uruchomiona została także podstrona poświęcona spamowi oraz metodom jego eliminowania, która znajduje się pod adresem:

http://www.uokik.gov.pl/pl/ochrona_konsumentow/konsument_w_sieci/spam/#pytanie1

Poza organizowanym w marcu 2006 Miesiącem Przeciwdziałania Oszustwom – poświeconym spamowi, UOKiK bierze udział również w innych akcjach dotyczących bezpieczeństwa sieci min. pojekcie, który również odbywa się w ramach prac ICPEN – **Internet Sweep Day** – czyli dniu przeszukiwania internetu. Zeszłoroczny projekt był poświęcony badaniu ilości spamu. Raport z tego badania dostępny jest na stronach ICPEN (www.icpen.org).

Kolejnym przykładem działań w tym zakresie jest przyłączenie się przez Prezesa UOKiK w lipcu 2005 r. do prowadzonej przez amerykańską Federalną Komisję Handlu **międzynarodowej inicjatywy „spam zombie"**, mającej na celu przeciwdziałanie wykorzystywania komputerów konsumentów (*zombie*) do rozsyłania niechcianej korespondencji elektronicznej. Trzydzieści sześć instytucji rządowych odpowiedzialnych za zwalczanie spamu podjęło inicjatywę mającą na celu

przeciwdziałanie praktykom przejmowania kontroli nad komputerami konsumentów przez podmioty masowo wysyłające niezamówione listy elektroniczne. Warto podkreślić, że na stronach Federalnej Komisji Handlu dostępny jest list przygotowany języku polskim dla przedsiębiorców z branży internetowej w informujący o możliwościach ograniczenia spamu.

http://www.ftc.gov/bcp/conline/edcams/spam/zombie/translations/polish.pdf